

تاریخ تحلیلی صدر اسلام

کد درس: ۰۴۲

از مجموعه ۴: دروس تاریخ و تمدن اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با چگونگی ظهور و گسترش اسلام و شیوه گذر از جامعه جاهلی به جامعه اسلامی.

سرفصل‌ها: (برای ۳۲ ساعت نظری در یک نیمسال تحصیلی)

۱- مباحث پایه

۱-۱- تعاریف، تقسیمات، فوائد تاریخ

۱-۲- آشنایی با مورخان و منابع و مآخذ مهم تاریخ اسلام

۱-۳- رویکرد شرق‌شناسی به تاریخ اسلام و نقد آن

۲- جهان در آستانه بعثت

۲-۱- اوضاع، اجتماعی، فرهنگی، جزیره العرب در آستانه ظهور اسلام (ارزشهای حاکم، خانواده، ...)

و ...)

۲-۲- وضعیت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران و روم

۳- تاریخ زندگی و سیره پیامبر پیش از هجرت

۳-۱- تاریخ زندگی و اخلاق و منش شخصی پیامبر

۳-۲- روش پیامبر اسلام در دعوت و رسالت

۳-۳- زمینه‌ها و موانع گسترش اسلام در مکه

۴- تاریخ زندگی و سیره پیامبر پس از هجرت

۴-۱- اهمیت، عوامل و چگونگی هجرت

۴-۲- سیره فرهنگی، اجتماعی و سیاسی پیامبر (ع) در مدینه

۴-۳- جریانهای معارض با پیامبر در مدینه (منافقان، کفار)

۴-۴- پیمان‌ها و روابط داخلی و خارجی پیامبر

۵- تاریخ خلافت

۵-۱- ماجرای سقیفه

۵-۲- مهمترین اقدامات سیاسی و نظامی دوران خلفا

۶- تاریخ زندگی علی (ع)

۶-۱- شخصیت امام علی (ع) (تولد، اسلام، تربیت و پرورش و ...)

۶-۲- امام علی (ع) در دوران خلفا

۶-۳- حکومت علوی و معارضان

۶-۴- سیره علوی

۷- تاریخ زندگی امام حسن (ع) و امام حسین (ع)

۷-۱- امام حسن و امام حسین (ع) در دوره پیامبر، خلفا و امام علی (ع)

۷-۲- صلح امام حسن (ع) و قیام امام حسین (ع) - زمینه‌ها و پیامدها

منابع :

۱- تاریخ اسلام، جمعی از نویسندگان، زیر نظر دکتر آئینه‌وند.

۲- تاریخ تحلیلی اسلام، نصیری.

۳- تاریخ صدر اسلام، (عصر نبوی) زرگری نژاد.

۴- فروغ ابدیت، سبحانی.

۵- تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری، ج ۱، روحانی.

۶- تاریخ تحلیلی اسلام، شهیدی.

۷- تاریخ اسلام، پیشوایی.

منابع تکمیلی :

۱- بامداد اسلام، زرین کوب.

۲- تاریخ تحلیلی - سیاسی اسلام، خدایاری و مرادی.

۳- جهان در عصر بعثت، شهید باهنر و هاشمی رفسنجانی.

۴- محیط پیدایش اسلام، شهید بهشتی.

۵- تاریخ اسلام از بعثت نبوی تا حکومت علوی، محمدابراهیمی و رکیانی.

۶- تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام، علی اکبر حسینی.

۷- تاریخ پیامبر اسلام، محمدابراهیم آیتی، ترجمه ابوالقاسم کرجی.

۸- تاریخ سیاسی اسلام، دکتر آئینه‌وند، ج ۱ و ۲.

۹- تاریخ تحلیلی اسلام، علی دارابی.

۱۰- تاریخ سیاسی اسلام در عصر امویان، حسینعلی ممتحن، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

۱۱- دین و دولت در اسلام، پژوهش نظری از آغاز تا پایان خلافت راشدین، غلامرضا ظریفیان شفیع، موسسه علمی و فرهنگی میراث ملل.

۱۲- در آمدی بر تاریخ فکری و تاریخ‌نگاری مسلمانان، ابوالفضل شکوری، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی.

۱۳- تاریخ اسلام، (پژوهش دانشگاه کمبریج) زیر نظر پی.ام.هولت، ترجمه احمد آرام، انتشارات امیرکبیر.

۱۴- از پیدایش اسلام تا ایران اسلامی، رسول جعفریان، کانون اندیشه جوان.

۱۵- تاریخ اسلام از ظهور اسلام تا دیالمه، عزیزالله بیات، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

۱۶- شرح نهج‌البلاغه، ابن ابی‌الحدید.

۱۷- جامعه و تاریخ، مرتضی مطهری.

۱۸- تاریخ اسلام عصر دگراندیشی و گفتگو، عبدالمجید معادیخواه.

۱۹- تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام، علی اکبر حسینی.

۲۰- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی، حسین قراچانلو.

۲۱- فرهنگ کامل خاورشناسان، عبدالرحمن بدوی، ترجمه شکرالله خاکنند.

۲۲- خاتم پیامبران، محمد ابوزهره، ترجمه حسین صابری.

۲۳- نقد آثار خاورشناسان، مصطفی حسینی طباطبایی.

۲۴- فصلنامه تاریخ اسلام، موسسه آموزش عالی باقرالعلوم.

۲۵- فصلنامه تاریخ در آینه پژوهش، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

۲۶- کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، خانه کتاب ایران.

